

Nr 453.

Godkänd av första kammaren den 30 juni 1944.

Godkänd av andra kammaren den 30 juni 1944.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående allmän beredskapsstat för budgetåret 1944/45, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde.

(Statsutskottets utlåtande nr 215.)

TILL KONUNGEN.

Driftbudgeten.

Femte huvudtiteln.

1:o) **Kostnader för överflyttning av arbetskraft.** Riksdagen får anmäla, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 281 framlagda förslag (bilaga 2, punkt 1, s. 53—55 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 12 maj 1944) till *Kostnader för överflyttning av arbetskraft* å allmän beredskapsstat I för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av förslagsvis 20 000 000 kronor.

2:o) **Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 55 och 56) föreslagit riksdagen att till Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. för budgetåret 1944/45 uppföra dels å allmän beredskapsstat II ett anslag av 25 000 000 kronor, dels ock å allmän beredskapsstat III ett anslag av 200 000 000 kronor.

Under erinran om vad riksdagen i annat sammanhang anfört (skrivelse nr 432) rörande åtgärder för arbetsmarknadens reglering vid olika slag av krissituationer och de förutsättningar, under vilka å allmän beredskapsstat II och III anvisade medel böra tagas i anspråk, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m.* för budgetåret 1944/45 uppfört dels å allmän beredskapsstat II ett anslag av 25 000 000 kronor, dels ock å allmän beredskapsstat III ett anslag av 200 000 000 kronor.

3:o) **Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 56—63) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1944/45 uppföra dels till Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbyg-

den å allmän beredskapsstat II ett anslag av 15 000 000 kronor, dels ock till Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden å allmän beredskapsstat III ett anslag av 20 000 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag i fråga om bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om jämkning av normerna för behovsprövningen av ansökningar om bostadsförbättringsbidrag och höjning av bidragen när sådant ur sysselsättningssynpunkt befinnes påkallat föranleder ej erinran från riksdagens sida. Vad föredragande statsrådet anfört därom, att den betydande arbetsreserv som bostadsförbättringsverksamheten erbjuder bör utnyttjas, i den mån tillgången på material det medgiver, vill riksdagen understryka.

Med bifall jämväl i övrigt till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden* för budgetåret 1944/45 uppfört dels å allmän beredskapsstat II ett anslag av 15 000 000 kronor, dels ock å allmän beredskapsstat III ett anslag av 20 000 000 kronor.

4:o) **Bidrag till inrättande av pensionärshem.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 64—68) har riksdagen till *Bidrag till inrättande av pensionärshem* för budgetåret 1944/45 uppfört dels å allmän beredskapsstat II ett anslag av 3 000 000 kronor, dels ock å allmän beredskapsstat III ett anslag av 12 000 000 kronor.

5:o) **Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 68 och 69) föreslagit riksdagen att till Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 1 000 000 kronor.

Under förevarande punkt har departementschefen upptagit frågan om anslag till såväl bidrag som lån för anordnande av allmänna samlingslokaler. Riksdagen, som icke haft något att erinra mot att på driftbudgeten uppföres ett belopp av 1 000 000 kronor och på kapitalbudgeten ett belopp av 2 000 000 kronor, båda anslagen å allmän beredskapsstat III, får under förevarande punkt anmäla, att riksdagen till *Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av 1 000 000 kronor.

6:o) **Bidrag till uppförande av hem för blinda barn i förskolåldern.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 69—71) har riksdagen till *Bidrag till uppförande av hem för blinda barn i förskolåldern* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av 72 000 kronor.

7:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Centralvättstuga för personal**
• m. m. Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 71) har riksdagen

till Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Centrallvättstuga för personal m. m. å allmän beredskapsstat II för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av 45 000 kronor.

8:o) **Vissa byggnadsarbeten vid Folåsa skolhem.** Kungl. Maj:t har (punkt 8, s. 72—74) föreslagit riksdagen att till vissa byggnadsarbeten vid Folåsa skolhem å allmän beredskapsstat II för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 322 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag föranleder ej erinran från riksdagens sida i annat avseende än beträffande lärarbostadens golvyta, som Kungl. Maj:t på förord av 1940 års civila byggnadsutredning föreslagit minskad till omkring 85 kvadratmeter. Riksdagen får i detta hänseende erinra om att folkskollärares tjänstebostad enligt gällande boställsordning (kungörelsen 1937: 998) skall innehålla minst tre rum med en sammanlagd golvyta av omkring 90 kvadratmeter. Mindre tjänstebostäder än nämnda boställsordning tillåter böra enligt riksdagens mening i allmänhet icke byggas för lärarpersonal. Av den besparing med omkring 12 000 kronor, varmed departementschefen räknat, torde 5 500 kronor belöpa på lärarbostaden. I anledning härav har det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget höjts med sistnämnda belopp.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Vissa byggnadsarbeten vid Folåsa skolhem* å allmän beredskapsstat II för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av 327 500 kronor.

9:o) **Vissa byggnadsarbeten vid statens skyddshem.** Kungl. Maj:t har (punkt 9, s. 74—84) föreslagit riksdagen att till Vissa byggnadsarbeten vid statens skyddshem för budgetåret 1944/45 uppföra å allmän beredskapsstat II ett anslag av 337 700 kronor och å allmän beredskapsstat III ett anslag av 114 500 kronor.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit i avseende å vissa skyddshem kan riksdagen i väsentliga delar godkänna. Under hänvisning till vad riksdagen under punkten 8:o) anfört kan riksdagen dock icke godtaga, att lärarbostaden vid Lövstahemmet minskas till omkring 85 kvadratmeter. Det till uppförande å beredskapsstat II föreslagna beloppet har i anledning härav höjts med 5 500 kronor.

Vidkommande frågan om uppförande av svinhus vid Forsane yrkeshem och Brättegårdens skolhem vill riksdagen erinra om att ett riktigt utförande av dylika byggnader kräver speciell sakkunskap. Riksdagen har uppmärksammat, att domänstyrelsen, som äger tillgång på dylik sakkunskap, i utlåtande över förslag om uppförande av svinhus vid ungdomsanstalten å Skenäs och vårdanstalten å Hall funnit anledning omarbета detsamma (se propositionen nr 281, s. 150). Riksdagen förutsätter, att förevarande förslag

underkastas en förnyad granskning under hänsynstagande till de erinringar, som domänstyrelsen i nämnda sammanhang framställt.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till *Vissa byggnadsarbeten vid statens skyddshem* för budgetåret 1944/45 uppfört dels i anledning av Kungl. Maj:ts förslag å allmän beredskapsstat II ett anslag av 343 200 kronor, dels ock med bifall till Kungl. Maj:ts förslag å allmän beredskapsstat III ett anslag av 114 500 kronor.

10:o) **Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lätt-skötta sinnessjuka. Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulos-sjukvårdsanstalter.** Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 10 och 11, s. 84—86) hava icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1944/45 uppfört dels till *Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka* å allmän beredskapsstat III ett anslag av 300 000 kronor, dels ock till *Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter* å allmän beredskapsstat II ett anslag av 1 000 000 kronor.

11:o) **Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 86—89) har riksdagen till *Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna* å allmän beredskapsstat II för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av 200 000 kronor.

12:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av epidemisjukhus. Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka. Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 13—15, s. 89) har riksdagen för budgetåret 1944/45 uppfört dels till *Bidrag till uppförande eller inrättande av epidemisjukhus* å allmän beredskapsstat II ett anslag av 200 000 kronor, dels till *Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka* å allmän beredskapsstat III ett anslag av 100 000 kronor, dels ock till *Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter* å allmän beredskapsstat II ett anslag av 600 000 kronor.

13:o) **Bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 89—93) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m.* å allmän beredskapsstat I för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av förslagsvis 8 000 000 kronor.

Ifrågavarande medelsbehov tillgodoses icke till någon del genom anslag å riksstaten. Departementschefen har framhållit, att man vid beräkningen av detta behov icke kan bortse från möjligheten av att flyktingströmmen kan komma att antaga väsentligt större proportioner än vad som beräknats samt att utgifterna för ändamålet till följd härav kunna komma att avsevärt överstiga de beräknade.

Under erinran härom får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Bidrag till flyktingars upphålle, yrkesutbildning m. m.* å allmän beredskapsstat I för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av förslagsvis 8 000 000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Statens allmänna fastighetsfond.

14:o) **Vissa byggnadsarbeten m. m. vid Sundby sjukhus vid Strängnäs. Uppförande av en specialpaviljong vid Sundby sjukhus vid Strängnäs. Utvidgning och förbättring av vattenverket vid S:ta Gertruds sjukhus i Västervik. Renovering av paviljong vid S:t Lars sjukhus i Lund. Uppförande av ny paviljong för kvinnor vid Vipeholms sjukhus i Lund.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (bilaga 11, punkterna 1—5, s. 195—205 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 12 maj 1944) har riksdagen för budgetåret 1944/45 uppfört dels till *Vissa byggnadsarbeten m. m. vid Sundby sjukhus vid Strängnäs* å allmän beredskapsstat II ett anslag av 120 000 kronor, dels till *Uppförande av specialpaviljong vid Sundby sjukhus vid Strängnäs* å allmän beredskapsstat III ett anslag av 1 380 000 kronor, dels till *Utvidgning och förbättring av vattenverket vid S:ta Gertruds sjukhus i Västervik* å allmän beredskapsstat III ett anslag av 63 000 kronor, dels till *Renovering av paviljong vid S:t Lars sjukhus i Lund* å allmän beredskapsstat II ett anslag av 250 000 kronor, dels ock till *Uppförande av ny paviljong för kvinnor vid Vipeholms sjukhus i Lund* å allmän beredskapsstat III ett anslag av 880 000 kronor.

15:o) **Renovering och ombyggnad av ekonomibyggnaden vid S:t Jörgens sjukhus i Göteborg.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, s. 205—208) föreslagit riksdagen att till Renovering och ombyggnad av ekonomibyggnaden vid S:t Jörgens sjukhus i Göteborg å allmän beredskapsstat II för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 560 000 kronor.

Riksdagens vederbörande utskott har vid besök å sjukhuset i likhet med departementschefen kommit till den uppfattningen, att bristerna i fråga om sjukhusets kök och tvättinrättning äro sådana, att desamma böra avhjälpas utan dröjsmål. Jämväl de övriga arbeten, som avses med förevarande anslag, äro starkt av behovet påkallade. Arbetena böra enligt riksdagens mening sättas i gång snarast möjligt.

Departementschefen omnämner även vissa andra ändringsarbeten, vilka av besparingsskäl slopats. Nämda utskott har funnit väsentliga brister föreligga, främst beträffande de sanitära anläggningarna och tjänstebostäderna. Då ett avhjälpande av dessa brister enligt riksdagens mening icke tål längre

tids uppskov, bör en plan över erforderliga omändringsarbeten uppgöras, och med förevarande anslag avsedda arbeten utföras på sådant sätt, att de med största möjliga besparing i utgifter kunna inpassas i nämnda plan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till *Renovering och ombyggnad av ekonomibyggnaden vid S:t Jörgens sjukhus i Göteborg* å allmän beredskapsstat II för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av 560 000 kronor.

16:o) **Utvidgning av Furunäsets sjukhus vid Piteå.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 208—210) har riksdagen till *Utvidgning av Furunäsets sjukhus vid Piteå* å allmän beredskapsstat II för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av 1 000 000 kronor.

17:o) **Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus.** Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 211—216) hava ej föranlett erinran från riksdagens sida. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus* för budgetåret 1944/45 uppfört dels å allmän beredskapsstat II ett anslag av 233 000 kronor, dels ock å allmän beredskapsstat III ett anslag av 92 000 kronor.

18:o) **Uppförande av läkarbostäder vid statens sinnessjukhus.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 217 och 218) har riksdagen till *Uppförande av läkarbostäder vid statens sinnessjukhus* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av 200 000 kronor.

Statens utlåningsfonder.

19:o) **Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer.** Riksdagen får anmäla, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 218) till *Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer* för budgetåret 1944/45 uppfört dels å allmän beredskapsstat II ett anslag av 15 000 000 kronor, dels ock å allmän beredskapsstat III ett anslag av 15 000 000 kronor.

20:o) **Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden.** Riksdagen har bifallit Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 218) och får, under erinran om vad riksdagen anført under punkt 3 här ovan, anmäla, att riksdagen till *Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden* för budgetåret 1944/45 uppfört dels å allmän beredskapsstat II ett anslag av 8 000 000 kronor, dels ock å allmän beredskapsstat III ett anslag av 10 000 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd.

21:o) **Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet. Tillägglån till viss bostadsbyggnadsverksamhet.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 12 och 13, s. 218 och 219) har riksdagen för budgetåret 1944/45 uppfört dels till *Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet* å allmän beredskapsstat II ett anslag av 80 000 000 kronor, dels till *Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet* å allmän beredskapsstat III ett anslag av 20 000 000 kronor, dels till *Tillägglån till viss bostadsbyggnadsverksamhet* å allmän beredskapsstat II ett anslag av 3 000 000 kronor, dels ock till *Tillägglån till viss bostadsbyggnadsverksamhet* å allmän beredskapsstat III ett anslag av 9 000 000 kronor.

22:o) **Lån för uppförande och förbättring av lantarbetarbostäder. Lån för bostadsförbättringsverksamhet.** Riksdagen har bifallit Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 14 och 15, s. 219) och får, under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkt 3 här ovan, anmäla, att riksdagen för budgetåret 1944/45 uppfört dels till *Lån för uppförande och förbättring av lantarbetarbostäder* å allmän beredskapsstat II ett anslag av 2 000 000 kronor, dels till *Lån för uppförande och förbättring av lantarbetarbostäder* å allmän beredskapsstat III ett anslag av 3 000 000 kronor, dels till *Lån för bostadsförbättringsverksamhet* å allmän beredskapsstat II ett anslag av 5 000 000 kronor, dels ock till *Lån för bostadsförbättringsverksamhet* å allmän beredskapsstat III ett anslag av 7 000 000 kronor.

23:o) **Lån för anordnande av allmänna samlingslokaler.** Riksdagen har bifallit Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 220) och får, under åberopande av vad riksdagen under punkt 5 här ovan anfört, anmäla, att riksdagen till *Lån för anordnande av allmänna samlingslokaler* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppfört ett anslag av 2 000 000 kronor.

Stockholm den 30 juni 1944.

Med undersåtlig vördnad.